

**DOĞU VE GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGELERİNDE
ANADİLİN KULLANIMI İLE ANADİLİNE İLİŞKİN TALEP
VE EĞİLİMLERİ ÖLÇMEYE DAİR SAHA ARAŞTIRMA
RAPORU**

KASIM-2023

YÖNTEM VE AMAÇ

Sosyo Politik Saha Araştırmaları Merkezi 27 Ekim-3 Kasım 2023 tarihleri arasında Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde, Anadilin Kullanımı ile Anadiline İlişkin Talep ve Eğilimleri ölçmek amacıyla bir saha araştırması gerçekleştirmiştir.

Bölgede yer alan **15 kent merkezinde, %2 hata payı %95 güven aralığı** gözetilerek gerçekleştirilen çalışmanın örnekleme için TÜİK'in 2022 yılı nüfus verileri kullanılmıştır. Yüz yüze **2443 kişi ile** hanelerde yapılan çalışmada tesadüfi dağılım kullanılmıştır.

Diyarbakır, Mardin, Şanlıurfa, Van, Batman, Siirt, Şırnak, Hakkâri, Ağrı, Muş, Bingöl, Bitlis, Kars, Dersim ve Iğdır kentlerini kapsayan anket çalışmasının soru formu 3 bölümden oluşmuştur.

Birinci bölüm; yaş, cinsiyet, eğitim durumu, hane aylık gelir, etnik kimlik gibi değişkenler üzerinden araştırma grubunun demografik verilerine odaklanırken; **ikinci bölüm;** araştırma grubunun anadillerini kullanma ve anadilinde eğitim tercihlerine odaklanmıştır. **Üçüncü bölüm** araştırma grubunun sahip olduğu anadillerine ilişkin önerilerini öğrenmeyi hedeflemiştir.

Sorulara verilen yanıtlar aynı zamanda katılımcıların **yaş, cinsiyet, hane aylık gelir ve etnik kimlikleri ile de karşılaştırılarak, ilgili değişkenlerin talep ve eğilim farkları anlaşılmaya çalışılmıştır.**

Cinsiyet kotasının gözetildiği çalışmaya katılan araştırma grubunun %49,9'u **erkek**, %50,1'i **kadınlardan** oluşmuştur.

18 yaş üstü tüm yaş gruplarından katılımcıya ulaşan çalışmanın %23,4'ü **18-24 Yaş**, %24,2'si **25-32 Yaş**, %19'u **33-40 Yaş** grubundan oluşurken; **%34,9'u** Lise, **%17,8'i** Üniversite mezunu ve toplamda %14,3'ü ise hiçbir okuldan mezun değildir.

Araştırma grubunun İstihdam Durumu dağılımına baktığımızda; toplamda %44,7'si gelir getiren herhangi bir işe sahip değilken (%19,6'sı **Ev İçi Ücretsiz İşçi**, %14,5'i **Öğrenci**, %9'u **İşsiz, İş Arıyor**, %1,6'sı **Çalışamaz halde**), %21,8'i **İşçi**, %9,4'ü **Küçük Esnaf/Zanaatkâr/Şoför** vs. dir.

Hane aylık geliri ise, görüşmecilerin %30,5'inin **6001-11400 TL** arasında, %25,6'sının **11401-16000 TL** arasında iken, **hiçbir gelire sahip olmayanlar ile 6000TL'ye kadar** aylık gelire sahip olanların toplam oranı **%15,4'tür**. Bu verilere göre araştırma grubunun toplamda **%45,9'u asgari ücret altında** bir hane aylık gelire sahiptir.

Yine, %32,3'ü **Herhangi Bir Sosyal Güvenceye sahip değil**, %16,7'si **GSS Primini Devlet Ödüyor**, %36,6'sı **SSK'lı**, %9,5'i **BAĞ-KUR'lu**. Bu veriler araştırma grubunun yarıya yakınının açlık sınırında yaşadığına işaret etmektedir.

“**Kendinizi Etnik Kimlik Olarak Nasıl Tanımlarsınız?**” sorusu yöneltilen araştırma grubunun %85,2'si kendini **Kürt**, %9'u **Türk**, %4,3'ü **Arap**, %0,2'si **Ermeni**, %0,2'si ise **Süryani** olarak tanımlamıştır. Buna karşı hane içinde çoğunlukla hangi dili kullandıklarına dair soruya şu yanıtlar verilmiştir ; %60,8'i **Kürtçe**, %26,2'si **Türkçe**, %9'u **Hem Türkçe Hem Kürtçe Aynı Oranda Konuşuyoruz**, %2,9'u **Arapça**, %0,9'u **Azerice**, %0,2'si **Süryanice**, %0,1'i **Ermenice konuşuyoruz**.

Yaş grupları ile hanede kullanılan dil yanıtlarına bakıldığında ise Kürtçeyi 54 yaş ve üstünün konuştuğunu ancak 18-32 yaş grubunun da az bir farkla 54 yaş grubunu takip ettiğini, Türkçeyi en çok 33-40 yaş grubunun en fazla konuştuğu, hane aylık geliri yükseldikçe Kürtçe kullanımının da azaldığı, Türkçe kullanımının arttığı görülmüştür.

Etnik kimliğini **Kürt** olarak tarifleyenlerin %70,9'u hanelerinde **en çok Kürtçe konuştuklarını** söylerken, %19,2'si **Türkçeyi** kullandıklarını, %9,8' i ise **hem Türkçe hem Kürtçeyi** aynı ağırlıkta kullandığını bildirmiştir.

Burada dikkat çeken veri; **Süryani** olduklarını söyleyen görüşmecilerin %20'si, **Türk** olduğunu belirten katılımcıların %3,2'si ve **Arap** olduğunu bildiren katılımcıların ise %1,9'unun hane içinde ağırlıklı **Kürtçe konuştuklarını** bildirmeleridir.

Çalışma kapsamında sorulan “**Çocuklarınızın Anadilinizde Eğitim Görmesini İster Misiniz?**” sorusuna görüşmecilerin %86,7'si **Evet**, %9'u **Anadilinde Eğitim Görüyor**, %4,2'si **Hayır** yanıtlarını vermiştir. **Hane aylık geliri düştükçe çocuklarının anadilinde eğitim görmesini isteyenlerin oranının da arttığı görülmüştür.**

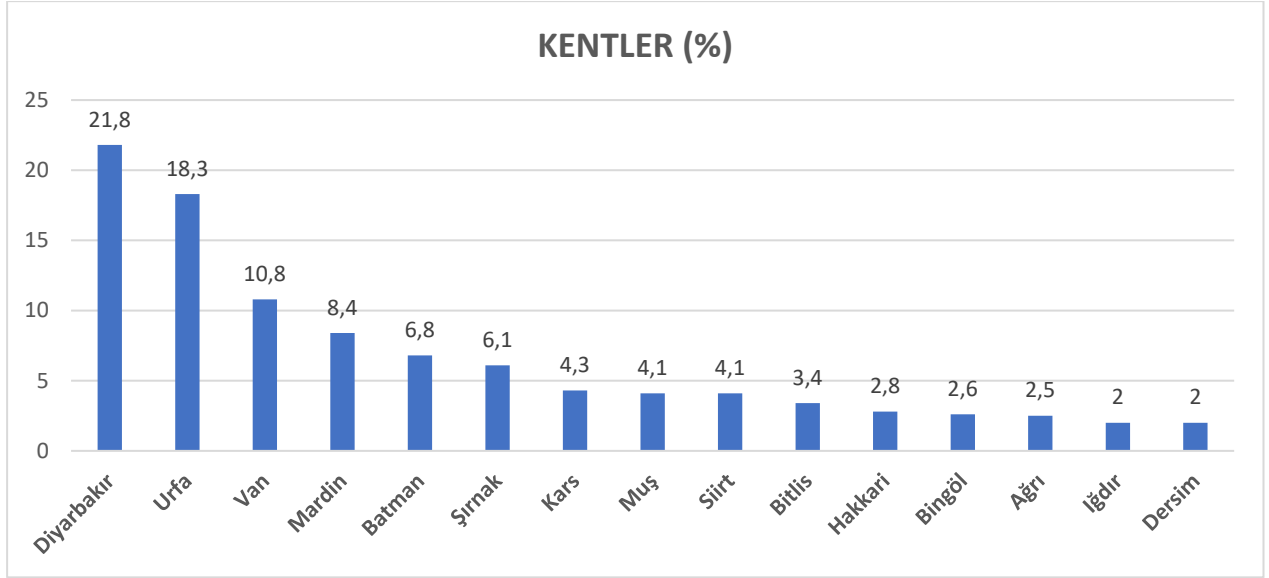
Araştırma grubunun %55,1'i **Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşmasını “Anadilinizin Varlığını Sürdürmesi Önünde En Büyük Tehlike”** olarak tariflerken, %13,4'ü **Anadilde Eğitimin Olmamasını**, %8,8'i **Kente Göç ile Anadilin Unutulmasını**, %7,2'si **Yasal Statünün Olmamasını** anadilin varlığı önünde ki en büyük tehlike olarak tariflemiştir.

Ayrıca **Kürt** olduğunu belirten katılımcıların %62,9'u **Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşmasını**, %14,6'sı **Anadilde Eğitimin Olmamasını**, %9,5'i **Kente Göç ile Anadilin Unutulmasını**, %8'i ise **Yasal Statünün Olmamasını** tehlike olarak nitelemiştir.

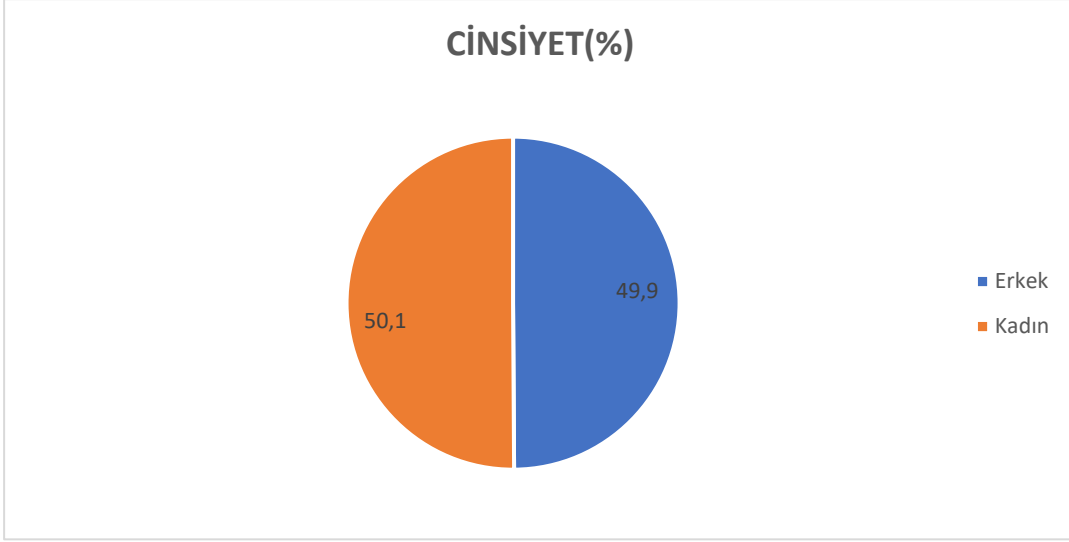
Araştırma grubuna anadillerinin korunması ve geliştirilmesi için öncelikli olarak ne önerdikleri de sorulmuştur. 3 öncelik sıralayan görüşmecilere göre birinci sıradaki ilk 5 öncelik şu biçimdedir; %28,4'ü **Eğitim/Öğretim Dili Olmalı**, %26,9'u **Yasal/Anayasal Güvencelere Kavuşmalı**, %21,4'ü **Resmi Dil Olarak Kabul Edilmeli**, %8,2'si **Aileler Çocuklarına Anadillerini Öğretmeli**, %4,3'ü

Anadilin Gündelik Hayatın Her Alanında Kullanımı Güvenceye Kavuşturulmalı yanıtlarını vermişlerdir. Katılımcıların %10,2'si ise **Hiçbir Şey Yapmaya Gerek Yok**, demiştir.

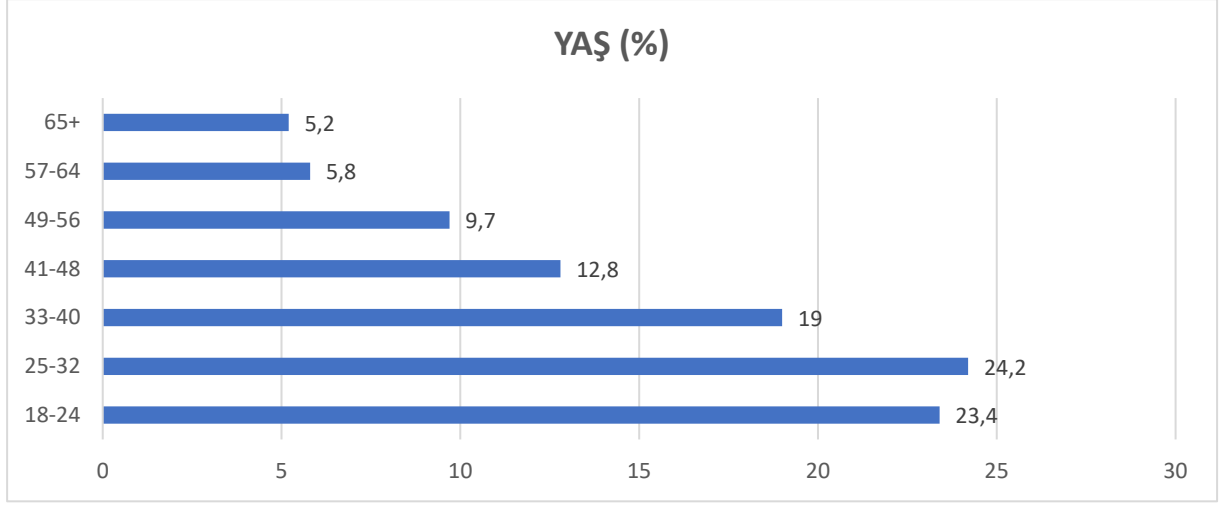
Çalışmanın grafik ve tablolu ayrıntılı analizi raporda yer almaktadır...

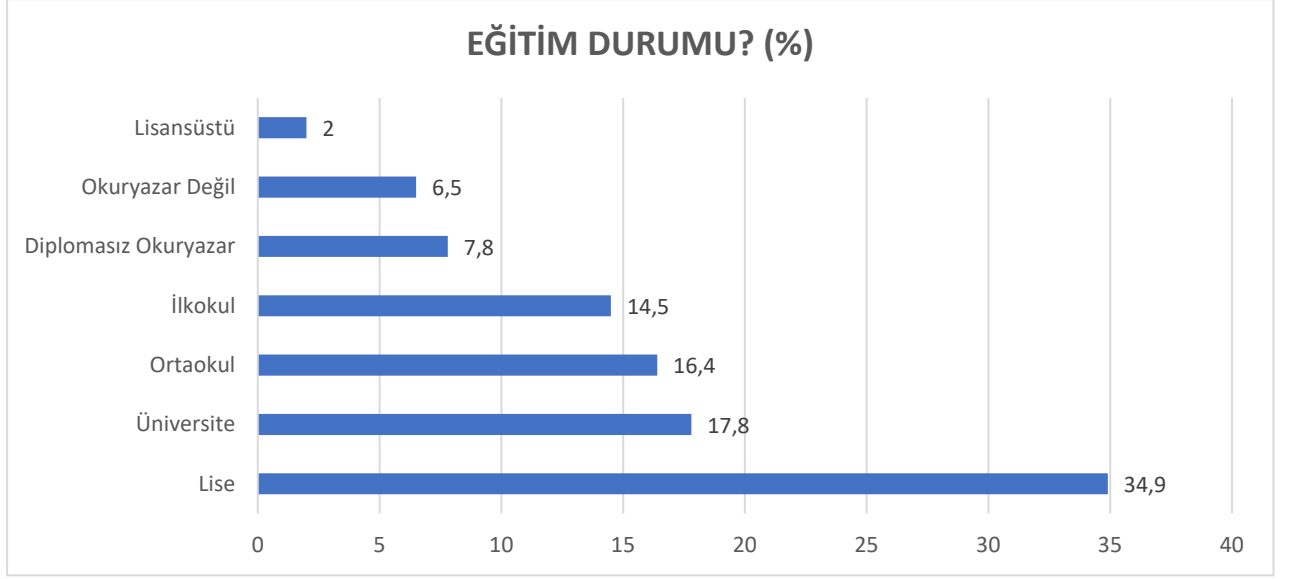
Anadili araştırmamızın gerçekleştiği kent merkezleri ve katılım oranları tabloda ki gibidir. Çalışma **Diyarbakır, Mardin, şanlıurfa, Van, Batman, Siirt, şırnak, Hakkâri, Ağrı, Muş, Bingöl, Bitlis, Kars, Dersim ve Iğdır** kentlerinde gerçekleştirilmiştir.

Cinsiyet kotası gözetilen araştırma da, araştırma grubunun %50,1'i **Kadın** katılımcılardan, %49,9'u **Erkek** katılımcılardan oluşmuştur.

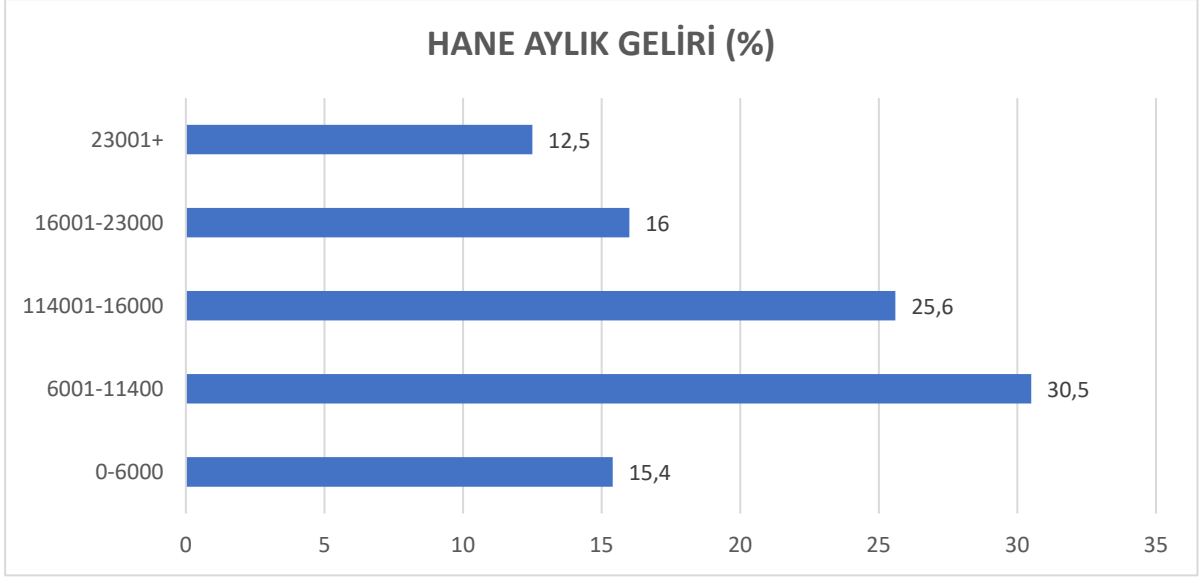

Araştırma grubunda yer alan katılımcıların Yaş Aralığı dağılımına baktığımızda; %23,4'ü **18-24 Yaş**, %24,2'si **25-32 Yaş**, %19'u **33-40 Yaş**, %12,8'i **41-48 Yaş**, %9,7'si **49-56 Yaş**, %5,8'i **57-64 Yaş** ve %5,2'si ise **65 Yaş ve üzeri** katılımcılardan oluşmaktadır.

Araştırma grubunda yer alan katılımcıların Eğitim Durumu dağılımına baktığımızda; **%34,9'u** Lise, **%17,8'i** Üniversite, **%16,4'ü** Ortaokul, **%14,5'i** İlkokul , **%2'si** Lisansüstü mezunu iken; hiç okula gitmeyenlerin **%7,8'i** Diplomasız Okuryazar, **%6,5'i** ise Okuryazar değildir.

Yani verilere göre Katılımcıların toplamda %14,3'ü okula gitmemiştir.

Araştırma grubunda yer alan katılımcıların Hane Aylık Gelir dağılımına baktığımızda; **%30,5'i** 6001-11400 TL arasında gelire, **%25,6'sı** 11401-16000 TL arasında gelire, **%16'sı** 16001-23000 TL gelire, **%12,5'i** 23001 TL ve üzeri gelire sahipken **%15,4'ü** ise 0-6000 TL aylık hane gelirine sahip olduğunu bildirmiştir.

Verilere göre asgari ücret ve altında hane aylık gelire sahip olan %45,9'luk bir kesim mevcuttur.

EVİNİZİN TOPLAM AYLIK HANE GELİRİ NE KADARDIR? * YAŞ ARALIĞI? (%)									
		YAŞ ARALIĞI							TOPLAM
		18-24 yaş	25-32 yaş	33-40 yaş	41-48 yaş	49-56 yaş	57-64 yaş	65+ yaş	
EVİNİZİN TOPLAM AYLIK HANE GELİRİ NE KADARDIR?	0-6000	17,20%	12,50%	12,70%	14,40%	22,00%	20,60%	14,80%	15,40%
	6001-11400	32,60%	24,60%	29,30%	25,20%	30,90%	48,90%	43,80%	30,50%
	114001-16000	27,50%	28,00%	30,40%	24,30%	18,20%	14,90%	18,00%	25,60%
	16001-23000	12,60%	20,80%	15,50%	21,70%	9,30%	12,10%	14,10%	16,00%
	23001+	10,20%	14,10%	12,10%	14,40%	19,50%	3,50%	9,40%	12,50%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

“Evinizin Toplam Aylık Geliri Ne Kadardır?” sorununun “Yaş Aralığı” karşılaştırmasına baktığımızda;

18-24 yaş aralığındakilerin %17,2’si 0-6000, %32,6’sı 6001-11400, %27,5’si 114001-16000, %12,6’sı 16001-23000, %10,2’si 23001+;

25-32 yaş aralığındakilerin %12,5’i 0-6000, %24,6’sı 6001-11400, %28’i 114001-16000, %20,8’i 16001-23000, %14,1’i 23001+;

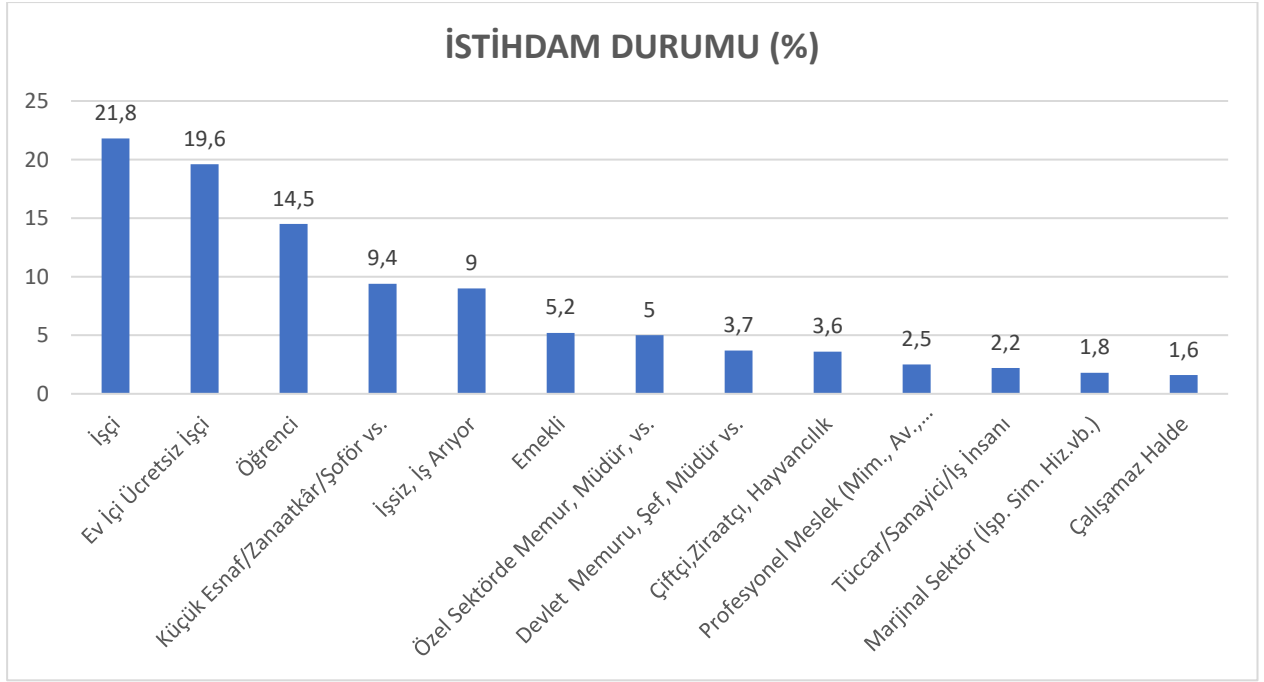
33-40 yaş aralığındakilerin %12,7’si 0-6000, %29,3’ü 6001-11400, %30,4’ü 114001-16000, %15,5’i 16001-23000, %12,1’i 23001+;

41-48 yaş aralığındakilerin %14,4’ü 0-6000, %25,2’si 6001-11400, %24,3’ü 114001-16000, %21,7’si 16001-23000, %14,4’ü 23001+;

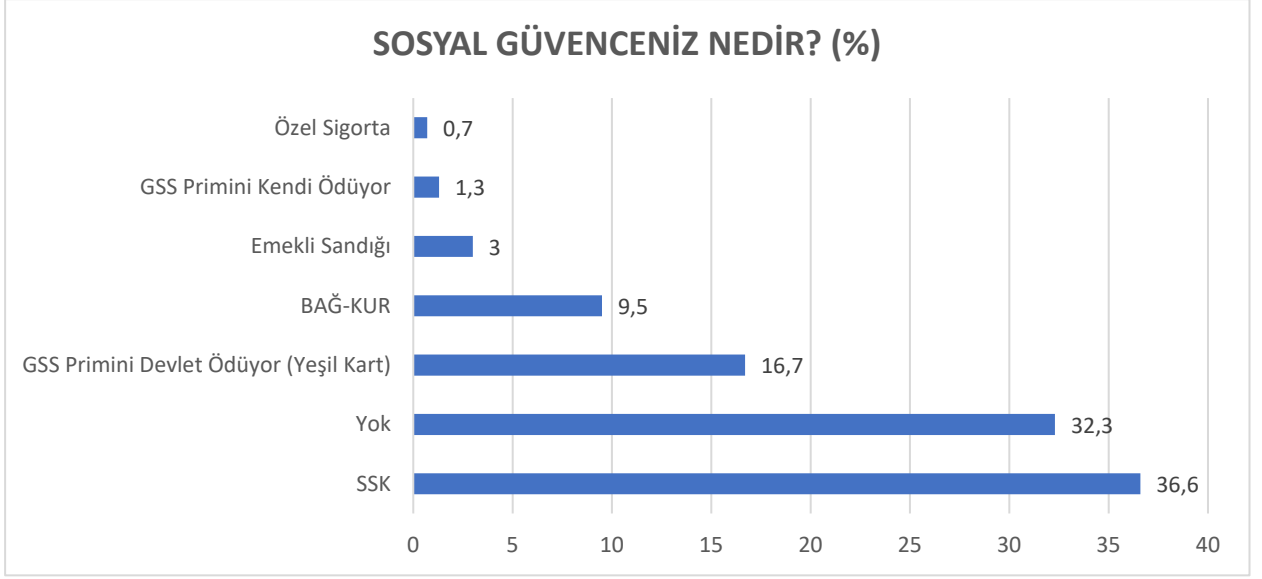
49-56 yaş aralığındakilerin %22’si 0-6000, %30,9’u 6001-11400, %18,2’si 114001-16000, %9,3’ü 16001-23000, %19,5’i 23001+;

57-64 yaş aralığındakilerin %20,6’sı 0-6000, %48,9’u 6001-11400, %14,9’u 114001-16000, %12,1’i 16001-23000, %3,5’i 23001+;

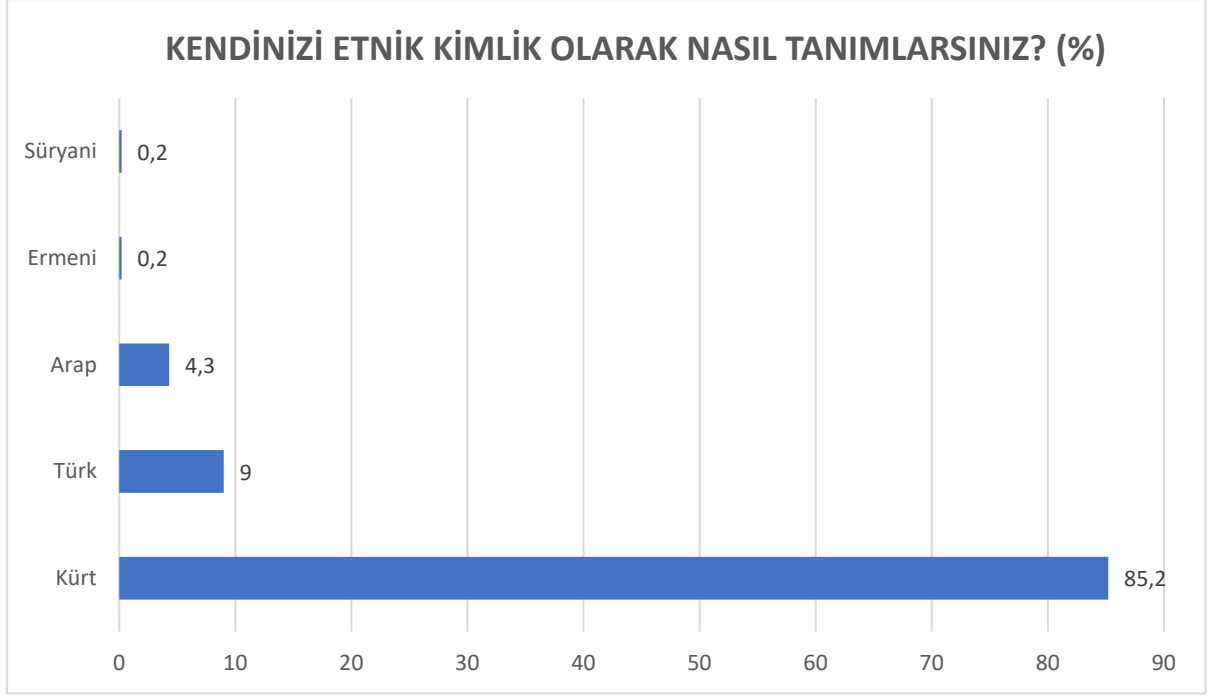
65 yaş ve üzeri aralığındakilerin %14,8’i 0-6000, %43,8’i 6001-11400, %18’i 114001-16000, %14,1’i 16001-23000, %9,4’ü 23001+ yanıtlarını vermişlerdir.

Araştırma grubunda yer alan katılımcıların İstihdam Durumu dağılımına baktığımızda; %21,8'i **İşçi**, %19,6'sı **Ev İçi Ücretsiz İşçi**, %14,5'i **Öğrenci**, %9,4'ü **Küçük Esnaf/Zanaatkar/Şoför vs.**, %9'u **İşsiz, İş Arıyor** ve %5,2'si ise **Emekli** olduğu görülmektedir.

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “**Sosyal Güvenceniz Nedir?**” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; %36,6’sı **SSK**, %32,3’ü **Herhangi Bir Sosyal Güvencesi Yok**, %16,7’si **GSS Primini Devlet Ödüyor**, %9,5’i **BAĞ-KUR**, %3’ü **Emekli Sandığı**, %1,3’ü **GSS Primini Kendi Ödüyor** ve %0,7’si **Özel Sigorta** şeklinde yanıt vermiştir.

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “**Kendinizi Etnik Kimlik Olarak Nasıl Tanımlarsınız?**” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre görüşmecilerin; %85,2’si **Kürt**, %9’u **Türk**, %4,3’ü **Arap**, %0,2’si **Ermeni**, %0,2’si ise **Süryani** şeklinde yanıt vermiştir.

KENDİNİZİ ETNİK OLARAK NASIL TANIMLARSINIZ? * CİNSİYET? (%)				
		CİNSİYET		TOPLAM
		Erkek	Kadın	
KENDİNİZİ ETNİK OLARAK NASIL TANIMLARSINIZ?	Kürt	88,00%	82,40%	85,20%
	Türk	8,20%	9,90%	9,00%
	Arap	2,30%	6,40%	4,30%
	Ermeni	0,30%	0,20%	0,20%
	Süryani	0,30%	0,10%	0,20%
	Azeri	0,80%	1,10%	0,90%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

“Kendinizi Etnik Olarak Nasıl Tanımlarsınız” sorusunun “Cinsiyet” ile karşılaştırmasına baktığımızda;

Erkek olanların %88’i Kürt, %8,2’si Türk, %2,3’ü Arap, %0,3’ü Ermeni, %0,3’ü Süryani, %0,8’i Azeri;

Kadın olanların %82,4’ü Kürt, %9,9’u Türk, %6,4’ü Arap, %0,2’si Ermeni, %0,1’i Süryani, %1,1’i Azeri yanıtını vermişlerdir.

KENDİNİZİ ETNİK OLARAK NASIL TANIMLARSINIZ? * YAŞ ARALIĞI? (%)									
		YAŞ ARALIĞI							TOPLAM
		18-24	25-32	33-40	41-48	49-56	57-64	65-+	
KENDİNİZİ ETNİK OLARAK NASIL TANIMLARSINIZ?	Kürt	85,80%	86,60%	80,60%	85,30%	80,50%	90,10%	96,10%	85,20%
	Türk	9,10%	6,10%	11,90%	10,50%	12,70%	7,80%	3,10%	9,00%
	Arap	2,80%	6,30%	5,60%	3,50%	5,10%	2,10%	0,80%	4,30%
	Ermeni	0,20%	0,70%	0,20%					0,20%
	Süryani	0,20%		0,20%	0,60%	0,40%			0,20%
	Azeri	1,90%	0,30%	1,50%		1,30%			0,90%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

“Kendinizi Etnik Olarak Nasıl Tanımlarsınız?” sorununun “Yaş Aralığı” karşılaştırmasına baktığımızda;

18-24 yaş aralığındakilerin %85,8’i Kürt, %9,1’i Türk, %2,8’i Arap, %0,2’si Ermeni, %0,2’si Süryani, %1,9’u Azeri;

25-32 yaş aralığındakilerin %86,6’sı Kürt, %6,1’i Türk, %6,3’ü Arap, %0,7’si Ermeni, %1,3’ü Azeri;

33-40 yaş aralığındakilerin %80,6’sı Kürt, %11,9’u Türk, %5,6’sı Arap, %0,2’si Ermeni, %0,2’si Süryani, %1,5’i Azeri;

41-48 yaş aralığındakilerin %85,3’ü Kürt, %10,5’i Türk, %3,5’i Arap, %0,6’sı Süryani;

49-56 yaş aralığındakilerin %80,5’i Kürt, %12,7’si Türk, %5,1’i Arap, %0,4’ü Süryani, %1,3’ü Azeri;

57-64 yaş aralığındakilerin %90,1’i Kürt, %7,8’i Türk, %2,1’i Arap;

65 yaş ve üzeri aralığındakilerin %96,1’i Kürt, %3,1’i Türk, %0,8’i Arap yanıtlarını vermişlerdir.

KENDİNİZİ ETNİK OLARAK NASIL TANIMLARSINIZ? * HANE AYLIK GELİR? (%)							
		HANE AYLIK GELİR					TOPLAM
		0-6000	6001-11400	114001-16000	16001-23000	23001+	
KENDİNİZİ ETNİK OLARAK NASIL TANIMLARSINIZ ?	Kürt	84,60%	85,90%	84,70%	86,00%	84,60%	85,20%
	Türk	6,40%	9,00%	8,80%	10,70%	10,80%	9,00%
	Arap	7,70%	4,20%	4,60%	1,80%	3,30%	4,30%
	Ermeni	0,30%	0,10%	0,20%	0,50%	0,30%	0,20%
	Süryani	0,30%	0,10%		0,50%	0,30%	0,20%
	Azeri	0,80%	0,70%	1,80%	0,50%	0,70%	0,90%
TOPLAM		100,00 %	100,00%	100,00%	100,00%	100,00 %	100,00 %

Kendinizi Etnik Olarak Nasıl Tanımlarsınız? sorusunun **Hane Aylık Gelir** karşılaştırmasına baktığımızda;

0-6000 TL gelir grubunun %84,6'sı Kürt, %7,7'si Arap, %6,4'ü Türk;

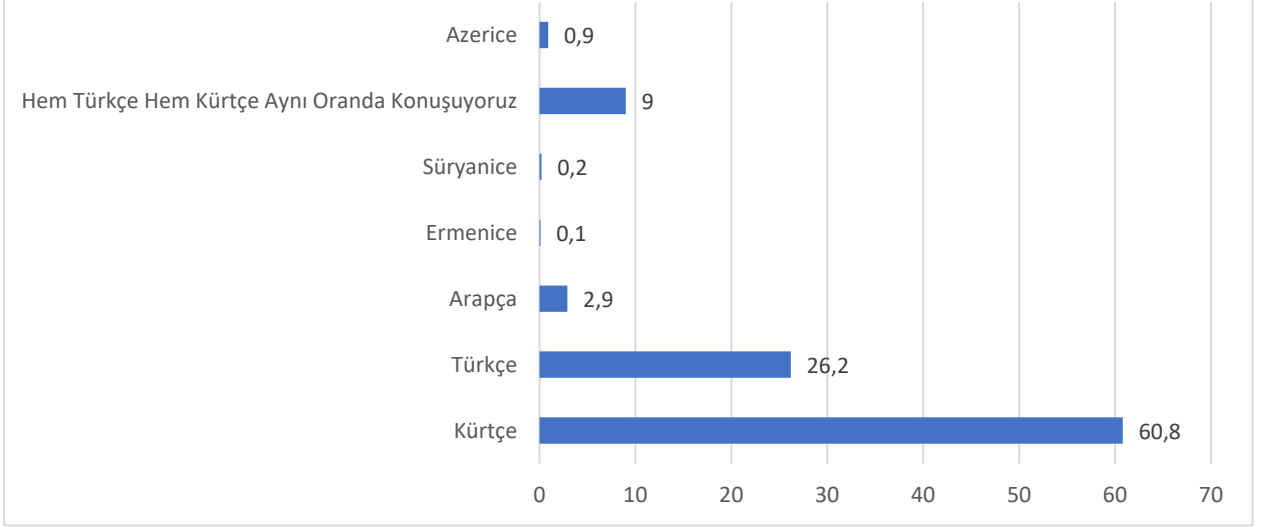
6001-11400 TL gelir grubunun %85,9'u Kürt, %9'u Türk, %4,2'si Arap;

11401-16000 TL gelir grubunun %84,7'si Kürt, %8,8'i Türk, %4,6'sı Arap;

16001-23000 TL gelir grubunun %86'sı Kürt, %10,7'si Türk, %1,8'i Arap;

23001+ TL gelir grubunun %84,6'sı Kürt, %10,8'i Türk, %3,3'ü Arap yanıtlarını vermişlerdir.

HANE İÇİNDE ÇOĞUNLUKLA HANGİ DİLİ KULLANIRSINIZ? (%)

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “**Hane İçinde Çoğunlukla Hangi Dili Kullanırsınız?**” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; %60,8’i **Kürtçe**, %26,2’si **Türkçe**, %9’u **Hem Türkçe Hem Kürtçe Aynı Oranda Konuşuyoruz**, %2,9’u **Arapça**, %0,9’u **Azerice**, %0,2’si **Süryanice**, %0,1’i **Ermeni** şeklinde yanıt vermiştir.

HANE İÇİNDE ÇOĞUNLUKLA HANGİ DİLİ KONUŞUYORSUNUZ? * CİNSİYET? (%)				
		CİNSİYET		TOPLAM
		Erkek	Kadın	
HANE İÇİNDE ÇOĞUNLUKLA HANGİ DİLİ KONUŞURSUNUZ?	Kürtçe	65,50%	56,10%	60,80%
	Türkçe	23,90%	28,40%	26,20%
	Arapça	1,60%	4,20%	2,90%
	Ermenice	0,20%		0,10%
	Süryanice	0,20%	0,10%	0,20%
	Hem Türkçe Hem Kürtçe Aynı Oranda Konuşuyoruz	7,90%	10,20%	9,00%
	Azerice	0,70%	1,00%	0,90%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

“Hane İçinde Çoğunlukla Hangi Dili Konuşuyorsunuz” sorusunun “Cinsiyet” ile karşılaştırmasına baktığımızda;

Erkek olanların %65,5’i Kürtçe, %23,9’u Türkçe, %1,6’sı Arapça, %0,2’si Ermenice, %0,2’si Süryanice, %7,9’u Hem Türkçe Hem de Kürtçe Aynı Oranda Konuşuyoruz, %0,7’si Azerice;

Kadın olanların %56,1’i Kürtçe, %28,4’ü Türkçe, %4,2’si Arapça, %0,1’i Süryanice, %10,2’si Hem Türkçe Hem de Kürtçe Aynı Oranda Konuşuyoruz, %0,1’i Azerice yanıtını vermişlerdir.

HANE İÇİNDE ÇOĞUNLUKLA HANGİ DİLİ KONUŞURSUNUZ? * YAŞ ARALIĞI? (%)

		YAŞ ARALIĞI							TOPLAM
		18-24	25-32	33-40	41-48	49-56	57-64	65+	
HANE İÇİNDE ÇOĞUNLUKLA HANGİ DİLİ KONUŞURSUNUZ?	Kürtçe	61,80%	63,10%	54,50%	57,80%	58,90%	64,50%	75,80%	60,80%
	Türkçe	28,00%	23,40%	31,50%	26,20%	26,30%	22,00%	15,60%	26,20%
	Arapça	1,80%	4,40%	3,40%	2,20%	4,20%		0,80%	2,90%
	Ermenice	0,20%		0,20%					0,10%
	Süryanice	0,20%		0,20%	0,30%	0,40%			0,20%
	Hem Türkçe Hem Kürtçe Aynı Oranda Konuşuyoruz	6,30%	8,80%	8,80%	13,40%	8,90%	13,50%	7,80%	9,00%
	Azerice	1,80%	0,30%	1,30%		1,30%			0,90%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

“Hane İçinde Çoğunlukla Hangi Dili Konuşursunuz?” sorununun “Yaş Aralığı” karşılaştırmasına baktığımızda;

18-24 yaş aralığındakilerin %61,8’i Kürtçe, %28’i Türkçe, %1,8’i Arapça, %0,2’si Ermenice, %0,2’si Süryanice, %6,3’ü Hem Türkçe Hem de Kürtçe Aynı Oranda Konuşuyoruz, %1,8’i Azerice;

25-32 yaş aralığındakilerin %63,1’i Kürtçe, %23,4’ü Türkçe, %4,4’ü Arapça, %8,8’i Hem Türkçe Hem de Kürtçe Aynı Oranda Konuşuyoruz, %0,3’ü Azerice;

33-40 yaş aralığındakilerin %54,5’i Kürtçe, %31,5’i Türkçe, %3,4’ü Arapça, %0,2’si Ermenice, %0,2’si Süryanice, %8,8’i Hem Türkçe Hem de Kürtçe Aynı Oranda Konuşuyoruz, %1,3’ü Azerice;

41-48 yaş aralığındakilerin %57,8’i Kürtçe, %26,2’si Türkçe, %2,2’si Arapça, %0,3’ü Süryanice, %13,4’ü Hem Türkçe Hem de Kürtçe Aynı Oranda Konuşuyoruz;

49-56 yaş aralığındakilerin %58,9’u Kürtçe, %26,3’ü Türkçe, %4,2’si Arapça, %0,4’ü Süryanice, %8,9’u Hem Türkçe Hem de Kürtçe Aynı Oranda Konuşuyoruz, %1,3’ü Azerice;

57-64 yaş aralığındakilerin %64,5’i Kürtçe, %22’si Türkçe, %13,5’i Hem Türkçe Hem de Kürtçe Aynı Oranda Konuşuyoruz;

65 yaş ve üzeri aralığındakilerin ise 75,8’i Kürtçe, %15,6’sı Türkçe, %0,8’i Arapça, %7,8’i Hem Türkçe Hem de Kürtçe Aynı Oranda Konuşuyoruz yanıtlarını vermişlerdir.

HANE İÇİNDE ÇOĞUNLUKLA HANGİ DİLİ KONUŞURSUNUZ? * HANE AYLIK GELİRİNİZ NE KADAR? (%)							
		HANE AYLIK GELİRİNİZ NE KADARDIR?					TOPLAM
		0-6000	6001-11400	114001-16000	16001-23000	23001+	
HANE İÇİNDE ÇOĞUNLUKLA HANGİ DİLİ KONUŞURSUNUZ?	Kürtçe	67,00%	63,30%	57,50%	56,40%	59,70%	60,80%
	Türkçe	18,60%	24,70%	28,90%	28,30%	30,50%	26,20%
	Arapça	5,90%	2,70%	3,00%	1,80%	0,70%	2,90%
	Ermenice	0,30%				0,30%	0,10%
	Süryanice	0,30%	0,10%		0,30%	0,30%	0,20%
	Hem Türkçe Hem Kürtçe Aynı Oranda Konuşuyoruz	6,90%	8,50%	9,10%	12,80%	8,20%	9,00%
	Azerice	1,10%	0,70%	1,40%	0,50%	0,30%	0,90%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Hane içinde çoğunlukla hangi dili konuşuyorsunuz? sorusunun Hane Aylık Gelir karşılaştırmasına baktığımızda;

0-6000 TL gelir grubunun %67'si Kürtçe, %18,6'sı Türkçe, %6,9'u Hem Türkçe Hem Kürtçe Aynı Oranda Konuşuyoruz;

6001-11400 TL gelir grubunun %63,3'ü Kürtçe, %24,7'si Türkçe, %8,5'i Hem Türkçe Hem Kürtçe Aynı Oranda Konuşuyoruz;

11401-16000 TL gelir grubunun %57,5'i Kürtçe, %28,9'u Türkçe, %9,1'i Hem Türkçe Hem Kürtçe Aynı Oranda Konuşuyoruz;

16001-23000 TL gelir grubunun %56,4'ü Kürtçe, %28,3'ü Türkçe, %12,8'i Hem Türkçe Hem Kürtçe Aynı Oranda Konuşuyoruz;

23001+ TL gelir grubunun %59,7'si Kürtçe, %30,5'i Türkçe, %8,2'si Hem Türkçe Hem Kürtçe Aynı Oranda Konuşuyoruz yanıtlarını vermişlerdir.

HANE İÇİNDE ÇOĞUNLUKLA HANGİ DİLİ KONUŞURSUNUZ? * KENDİNİZİ ETNİK OLARAK NASIL TANIMLARSINIZ? (%)								
		KENDİNİZİ ETNİK OLARAK NASIL TANIMLARSINIZ?						TOPLAM
		Kürt	Türk	Arap	Ermeni	Süryani	Azeri	
HANE İÇİNDE ÇOĞUNLUKLA HANGİ DİLİ KONUŞURSUNUZ?	Kürtçe	70,90%	3,20%	1,90%		20,00%		60,80%
	Türkçe	19,20%	89,60%	34,00%	50,00%		13,00%	26,20%
	Arapça	0,10%		64,20%				2,90%
	Ermenice				33,30%			0,10%
	Süryanice					80,00%		0,20%
	Hem Türkçe Hem Kürtçe Aynı Oranda Konuşuyoruz	9,80%	6,80%		16,70%			9,00%
	Azerice		0,50%				87,00%	0,90%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Hane İçinde Çoğunlukla Hangi Dili Konuşursunuz? sorusunun **Kendinizi Etnik Olarak Nasıl Tanımlarsınız?** sorusuyla karşılaştırmasına baktığımızda;

Kürt olduğunu belirten katılımcıların %70,9'u **Kürtçe**, %19,2'si **Türkçe**, %9,8'i **Hem Türkçe Hem Kürtçe Aynı Oranda Konuşuyoruz**;

Türk olduğunu belirten katılımcıların %89,6'sı **Türkçe**, %6,8'i **Hem Türkçe Hem Kürtçe Aynı Oranda Konuşuyoruz**, %3,2'si **Kürtçe**;

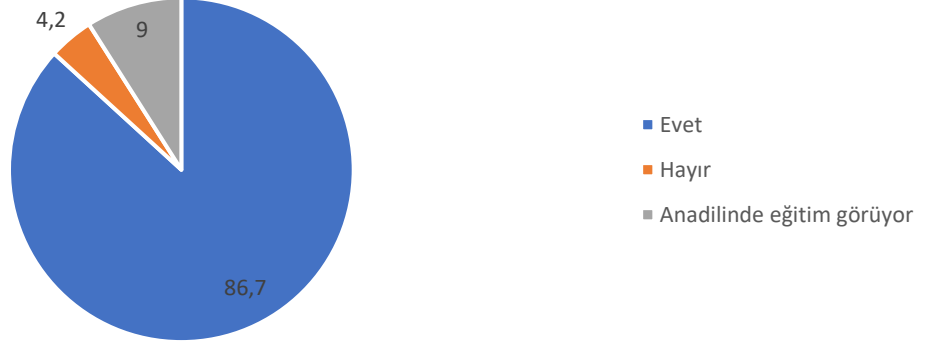
Arap olduğunu belirten katılımcıların %64,2'si **Arapça**, %34'ü **Türkçe**, %1,9'u **Türkçe**;

Ermeni olduğunu belirten katılımcıların %50'si **Türkçe**, %33,3'ü **Ermenice**, %16,7'si **Hem Türkçe Hem Ermenice Aynı Oranda Konuşuyoruz**;

Süryani olduğunu belirten katılımcıların %80'i **Süryanice**, %20'si **Kürtçe**;

Azeri olduğunu belirten katılımcıların %87'si **Azerice**, %13'ü **Türkçe** yanıtlarını vermişlerdir.

ÇOCUKLARINIZIN ANADİLİNİZDE EĞİTİM GÖRMESİNİ İSTER MİSİNİZ? (%)

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “**Çocuklarınızın Anadilinizde Eğitim Görmesini İster Misiniz?**” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; %86,7’si **Evet**, %9’u **Anadilinde Eğitim Görüyor**, %4,2’si **Hayır** yanıtını vermiştir.

ÇOCUKLARINIZIN ANADİLLERİNDE EĞİTİM GÖRMESİNİ İSTER MİSİNİZ? * CİNSİYET? (%)				
		CİNSİYET		TOPLAM
		Erkek	Kadın	
ÇOCUKLARINIZIN ANADİLLERİNDE EĞİTİM GÖRMESİNİ İSTER MİSİNİZ?	Evet	87,90%	85,60%	86,70%
	Hayır	3,90%	4,50%	4,20%
	Anadilinde eğitim görüyor	8,20%	9,90%	9,00%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

“Çocuklarınızın Anadillerinde Eğitim Görmesini İster Misiniz” sorusunun “Cinsiyet” ile karşılaştırmasına baktığımızda;

Erkek olanların %87,9’u Evet, %3,9’u Hayır, %8,2’si Anadilde eğitim görüyor;

Kadın olanların %85,6’sı Evet, %4,5’i Hayır, %9,9’u Anadilde eğitim görüyor yanıtını vermişlerdir.

ÇOCUKLARINIZIN ANADİLLERİNDE EĞİTİM GÖRMESİNİ İSTER MİSİNİZ? * YAŞ? (%)									
		YAŞ							TOPLAM
		18-24	25-32	33-40	41-48	49-54	57-64	65-+	
ÇOCUKLARINIZIN ANADİLLERİNDE EĞİTİM GÖRMESİNİ İSTER MİSİNİZ?	Evet	88,40%	93,90%	90,30%	91,10%	89,00%	91,50%	100,00%	91,30%
	Hayır	11,60%	6,10%	9,70%	8,90%	11,00%	8,50%		8,70%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Çocuklarınızın Anadillerinde Eğitim Görmesini İster Misiniz? sorununun Yaş Aralığı

karşılaştırmasına baktığımızda;

18-24 yaş aralığındakilerin %88,4'i Evet, %11,6'sı Hayır;

25-32 yaş aralığındakilerin %93,9'u Evet, %6,1'i Hayır;

33-40 yaş aralığındakilerin %90,3'ü Evet, %9,7'si Hayır;

41-48 yaş aralığındakilerin %91,1'i Evet, %8,9'u Hayır;

49-56 yaş aralığındakilerin %89'u Evet, %11'i Hayır;

57-64 yaş aralığındakilerin %91,5'i Evet, %8,5'i Hayır;

65 yaş ve üzeri aralığındakilerin ise %100'ü Evet yanıtlarını vermişlerdir.

ÇOCUKLARINIZIN ANADİLİNDE EĞİTİM GÖRMESİNİ İSTER MİSİNİZ? * HANENİZİN AYLIK GELİR? (%)							
		HANE AYLIK GELİR					TOPLAM
		0-6000	6001-11400	114001-16000	16001-23000	23001+	
ÇOCUKLARINIZIN ANADİLİNDE EĞİTİM GÖRMESİNİ İSTER MİSİNİZ?	Evet	87,80%	87,00%	86,70%	86,50%	85,20%	86,70%
	Hayır	5,90%	4,00%	4,50%	2,80%	3,90%	4,20%
	Anadilinde eğitim görüyor	6,40%	9,00%	8,80%	10,70%	10,80%	9,00%
Total		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Çocuklarınızın Anadilinde Eğitim Görmesini İster Misiniz? sorusunun **Hane Aylık Gelir** karşılaştırmasına baktığımızda;

0-6000 TL gelir grubunun %87,8'i Evet, %5,9'u Hayır, %6,4'ü Anadilinde Eğitim Görüyor;

6001-11400 TL gelir grubunun %87'si Evet, %4'ü Hayır, %9'u Anadilinde Eğitim Görüyor;

11401-16000 TL gelir grubunun %86,7'si Evet, %4,5'i Hayır, %8,8'i Anadilinde Eğitim Görüyor;

16001-23000 TL gelir grubunun %86,5'si Evet, %2,8'i Hayır, %10,7'si Anadilinde Eğitim Görüyor;

23001+ TL gelir grubunun %85,2'si Evet, %3,9'u Hayır, %10,8'i Anadilinde Eğitim Görüyor yanıtlarını vermişlerdir.

ÇOCUKLARINIZIN ANADİLİNDE EĞİTİM GÖRMESİNİ İSTER MİSİNİZ? * KENDİNİZİ ETNİK OLARAK NASIL TANIMLARSINIZ? (%)								
		KENDİNİZİ ETNİK OLARAK NASIL TANIMLARSINIZ?						TOPLAM
		Kürt	Türk	Arap	Ermeni	Süryani	Azeri	
ÇOCUKLARINIZIN ANADİLİNDE EĞİTİM GÖRMESİNİ İSTER MİSİNİZ?	Evet	97,40%		76,40%	100,00%	100,00%		86,70%
	Hayır	2,60%		23,60%			100,00%	4,20%
	Anadilinde eğitim görüyor		100,00%					9,00%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Çocuklarınızın Anadilinde Eğitim Görmesini İster Misiniz? sorusunun **Kendinizi Etnik Olarak Nasıl Tanımlarsınız?** sorusuyla karşılaştırmasına baktığımızda;

Kürt olduğunu belirten katılımcıların %97,4'ü **Evet**, %2,6'sı **Hayır**;

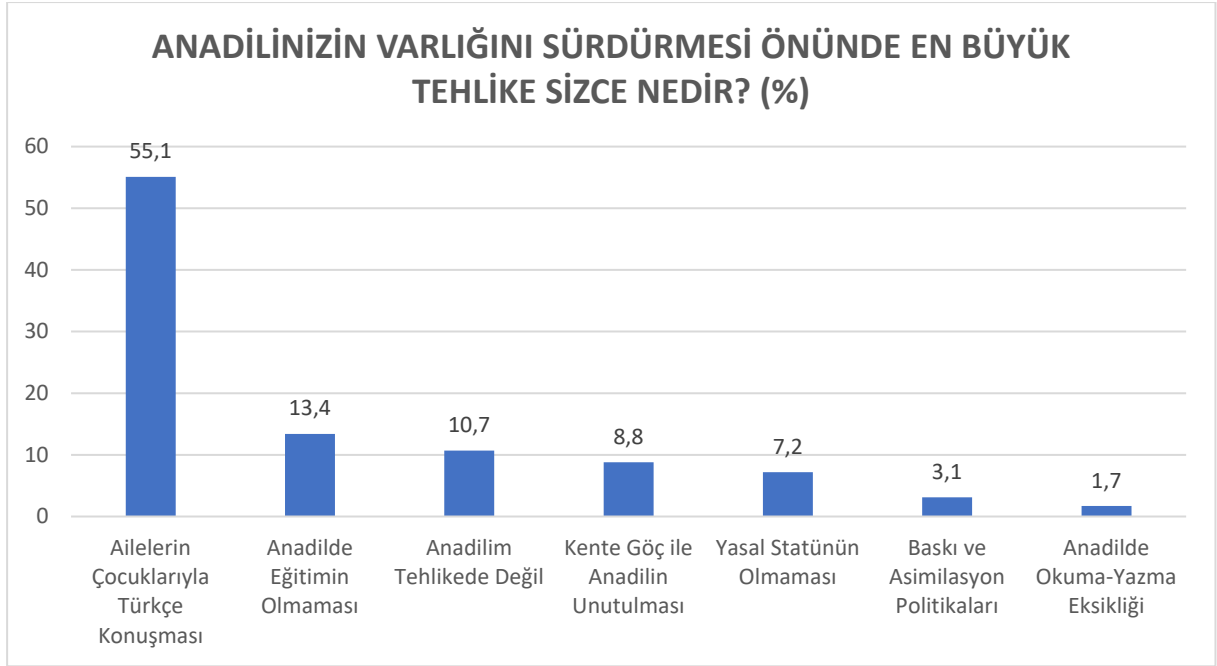
Türk olduğunu belirten katılımcıların %100'ü **Anadilinde Eğitim Görüyor**;

Arap olduğunu belirten katılımcıların %76,4'ü **Evet**, %23,6'sı **Hayır**;

Ermeni olduğunu belirten katılımcıların %100'ü **Evet**;

Süryani olduğunu belirten katılımcıların %100'ü **Evet**;

Azeri olduğunu belirten katılımcıların %100'ü **Hayır** yanıtlarını vermişlerdir.

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “**Anadilinizin Varlığını Sürdürmesi Önünde En Büyük Tehlike Sizce Nedir?**” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; %55,1’i **Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması**, %13,4’ü **Anadilde Eğitimin Olmaması**, %10,7’si **Anadilim Tehlikede Değil**, %8,8’i **Kente Göç ile Anadilin Unutulması**, %7,2’si **Yasal Statünün Olmaması**, %3,1’i **Baskı ve Asimilasyon Politikaları** ve %1,7’si ise **Anadilde Okuma Yazma Eksikliği** şeklinde yanıt vermiştir.

ANADİLİNİZİN VARLIĞINI SÜRDÜRMESİNİN ÖNÜNDE EN BÜYÜK TEHLİKE SİZCE NEDİR? * CİNSİYET? (%)				
		CİNSİYET		TOPLAM
		Erkek	Kadın	
ANADİLİNİZİN VARLIĞINI SÜRDÜRMESİ ÖNÜNDE EN BÜYÜK TEHLİKE SİZCE NEDİR?	Anadilde Eğitimin Olmaması	12,90%	14,00%	13,40%
	Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşmaması	56,90%	53,30%	55,10%
	Anadilde Okuma-Yazma Eksikliği	2,00%	1,50%	1,70%
	Kente Göç ile Anadilin Unutulması	8,70%	8,80%	8,80%
	Yasal Statünün Olmaması	7,10%	7,20%	7,20%
	Baskı ve Asimilasyon Politikaları	3,00%	3,10%	3,10%
	Anadilim Tehlikede Değil	9,40%	12,10%	10,70%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

“Anadilinizin Varlığını Sürdürmesinin Önünde En Büyük Tehlike Sizce Nedir” sorusunun

“Cinsiyet” ile karşılaştırmasına baktığımızda;

Erkek olanların %12,9’u Anadilde Eğitimin Olmaması, %56,9’u Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması, %2’si Anadilde Okuma-Yazma Eksikliği, %8,7’si Kente Göç ile Anadilin Unutulması, %7,1’i Yasal Statünün Olmaması, %3’ü Baskı ve Asimilasyon Politikaları, %9,4’ü Anadilim Tehlikede Değil;

Kadın olanların %14’ü Anadilde Eğitimin Olmaması, %53,3’ü Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması, %1,5’i Anadilde Okuma-Yazma Eksikliği, %8,8’i Kente Göç ile Anadilin Unutulması, %7,2’si Yasal Statünün Olmaması, %3,1’i Baskı ve Asimilasyon Politikaları, %12,1’i Anadilim Tehlikede Değil yanıtını vermişlerdir.

ANADİLİNİZİN ÖNÜNDE EN BÜYÜK ENGEL SİZCE NEDİR? * YAŞ ARALIĞI

		YAŞ ARALIĞI							TOPLAM
		18-24	25-32	33-40	41-48	49-54	57-64	65-+	
ANADİLİNİZİN ÖNÜNDE EN BÜYÜK ENGEL SİZCE NEDİR?	Anadilde Eğitimin Olmaması	11,00%	13,20%	12,90%	15,00%	13,60%	21,30%	14,10%	13,40%
	Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması	55,50%	59,20%	51,70%	55,00%	49,60%	48,90%	64,80%	55,10%
	Anadilde Okuma-Yazma Eksikliği	1,40%	2,00%	1,50%	1,60%	1,30%	2,10%	3,10%	1,70%
	Kente Göç ile Anadilin Unutulması	8,90%	7,60%	8,60%	7,00%	10,60%	12,80%	10,20%	8,80%
	Yasal Statünün Olmaması	8,10%	7,30%	7,80%	7,00%	6,40%	5,70%	3,90%	7,20%
	Baskı ve Asimilasyon Politikaları	3,90%	3,40%	3,00%	2,90%	3,00%	1,40%	0,80%	3,10%
	Anadilim Tehlikede Değil	11,20%	7,30%	14,40%	11,50%	15,70%	7,80%	3,10%	10,70%
TOPLAM	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	

“Anadilinizin Önünde En Büyük Engel Sizce Nedir” sorununun “Yaş Aralığı” karşılaştırmasına baktığımızda;

18-24 yaş aralığındakilerin %11’i Anadilde Eğitimin Olmaması, %55,5’i Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması, %1,4’i Anadilde Okuma-Yazma Eksikliği, %8,9’u Kente Göç ile Anadilin Unutulması, %8,1’i Yasal Statünün Olmaması, %3,9’u Baskı ve Asimilasyon Politikaları, %11,2’si Anadilim Tehlikede Değil;

25-32 yaş aralığındakilerin %13,2’si Anadilde Eğitimin Olmaması, %59,2’si Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması, %2’si Anadilde Okuma-Yazma Eksikliği, %7,6’sı Kente Göç ile Anadilin Unutulması, %7,3’ü Yasal Statünün Olmaması, %3,4’ü Baskı ve Asimilasyon Politikaları, %7,3’ü Anadilim Tehlikede Değil;

33-40 yaş aralığındakilerin %12,9’u Anadilde Eğitimin Olmaması, %51,7’si Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması, %1,5’i Anadilde Okuma-Yazma Eksikliği, %8,6’sı Kente Göç ile Anadilin Unutulması, %7,8’i Yasal Statünün Olmaması, %3’ü Baskı ve Asimilasyon Politikaları, %14,4’ü Anadilim Tehlikede Değil;

41-48 yaş aralığındakilerin %15’i Anadilde Eğitimin Olmaması, %55’i Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması, %1,6’sı Anadilde Okuma-Yazma Eksikliği, %7’si Kente Göç ile Anadilin Unutulması, %7’si Yasal Statünün Olmaması, %2,9’u Baskı ve Asimilasyon Politikaları, %11,5’i Anadilim Tehlikede Değil;

49-56 yaş aralığındakilerin %13,6’sı Anadilde Eğitimin Olmaması, %49,6’sı Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması, %1,3’ü Anadilde Okuma-Yazma Eksikliği, %10,6’sı Kente Göç ile Anadilin Unutulması, %6,4’ü Yasal Statünün Olmaması, %3’ü Baskı ve Asimilasyon Politikaları, %15,7’si Anadilim Tehlikede Değil;

57-64 yaş aralığındakilerin %21,3’ü Anadilde Eğitimin Olmaması, %48,9’u Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması, %2,1’i Anadilde Okuma-Yazma Eksikliği, %12,8’i Kente Göç ile Anadilin

Unutulması, %5,7'si Yasal Statünün Olmaması, %1,4'ü Baskı ve Asimilasyon Politikaları, %7,8'i Anadilim Tehlikede Değil;

65 yaş ve üzeri aralığındakilerin ise %14,1'i Anadilde Eğitimin Olmaması, %64,8'i Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması, %3,1'i Anadilde Okuma-Yazma Eksikliği, %10,2'si Kente Göç ile Anadilin Unutulması, %3,9'u Yasal Statünün Olmaması, %0,8'i Baskı ve Asimilasyon Politikaları, %3,1'si Anadilim Tehlikede Değil yanıtlarını vermişlerdir.

ANADİLİNİZİN VARLIĞINI SÜRDÜRME SİZCE NEDİR? * HANE AYLIK GELİRİ? (%)							
		HANE AYLIK GELİRİN					TOPLAM
		0-6000	6001-11400	114001-16000	16001-23000	23001+	
ANADİLİNİZİN VARLIĞINI SÜRDÜRME SİZCE NEDİR?	Anadilde Eğitimin Olmaması	13,80%	14,00%	12,00%	14,00%	13,80%	13,40%
	Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması	55,10%	54,60%	56,70%	57,10%	50,80%	55,10%
	Anadilde Okuma-Yazma Eksikliği	0,80%	1,70%	2,40%	1,50%	1,60%	1,70%
	Kente Göç ile Anadilin Unutulması	10,40%	8,30%	8,60%	6,60%	10,80%	8,80%
	Yasal Statünün Olmaması	8,00%	7,30%	7,20%	5,60%	7,90%	7,20%
	Baskı ve Asimilasyon Politikaları	3,20%	3,20%	2,20%	3,60%	3,60%	3,10%
	Anadilim Tehlikede Değil	8,80%	10,90%	10,90%	11,50%	11,50%	10,70%
	TOPLAM	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Anadilinizin Varlığını Sürdürmesi Önünde En Büyük Tehlike Sizce Nedir? sorusunun **Hane Aylık Gelir** karşılaştırmasına baktığımızda;

0-6000 TL gelir grubunun %55,1'i Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması, %13,8'i Anadilde Eğitimin Olmaması, %10,4'ü Kente Göç ile Anadilin Unutulması;

6001-11400 TL gelir grubunun %54,6'sı Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması, %14'ü Anadilde Eğitimin Olmaması, %10,9'u Anadilim Tehlikede Değil;

11401-16000 TL gelir grubunun %56,7'si Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması, %12'si Anadilde Eğitimin Olmaması, %10,9'u Anadilim Tehlikede Değil;

16001-23000 TL gelir grubunun %57,1'i Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması, %14'ü Anadilde Eğitimin Olmaması, %11,5'i Anadilim Tehlikede Değil;

23001+ TL gelir grubunun %50,8'i Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması, %13,8'i Anadilde Eğitimin Olmaması, %11,5'i Anadilim Tehlikede Değil yanıtlarını vermişlerdir.

ANADİLİNİZİN VARLIĞINI SÜRDÜRMESİ ÖNÜNDE EN BÜYÜK TEHLİKE SİZCE NEDİR? * KENDİNİZİ ETNİK OLARAK NASIL TANIMLARSINIZ? (%)								
		KENDİNİZİ ETNİK OLARAK NASIL TANIMLARSINIZ?						TOPLAM
		Kürt	Türk	Arap	Ermeni	Süryani	Azeri	
ANADİLİNİZİN VARLIĞINI SÜRDÜRMESİ ÖNÜNDE EN BÜYÜK TEHLİKE SİZCE NEDİR?	Anadilde Eğitimin Olmaması	14,60%		23,60%				13,40%
	Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması	62,90%		26,40%	83,30%	80,00%		55,10%
	Anadilde Okuma-Yazma Eksikliği	1,80%		4,70%				1,70%
	Kente Göç ile Anadilin Unutulması	9,50%		14,20%		20,00%		8,80%
	Yasal Statünün Olmaması	8,00%		6,60%	16,70%			7,20%
	Baskı ve Asimilasyon Politikaları	3,10%		9,40%				3,10%
	Anadilim Tehlikede Değil	0,10%	100,00%	15,10%			100,00%	10,70%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Anadilinizin Varlığını Sürdürmesi Önünde En Büyük Tehlike Sizce Nedir? sorusunun **Kendinizi Etnik Olarak Nasıl Tanımlarsınız?** sorusuyla karşılaştırmasına baktığımızda;

Kürt olduğunu belirten katılımcıların %62,9'u **Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşmaması**, %14,6'sı **Anadilde Eğitimin Olmaması**, %9,5'i **Kente Göç ile Anadilin Unutulması**;

Türk olduğunu belirten katılımcıların %100'ü **Anadilim Tehlikede Değil**;

Arap olduğunu belirten katılımcıların %26,4'ü **Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması**, %23,6'sı **Anadilde Eğitimin Olmaması**, %15,1'i **Anadilim Tehlikede Değil**;

Ermeni olduğunu belirten katılımcıların %83,3'ü **Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması**, %16,7'si **Yasal Statünün Olmaması**;

Süryani olduğunu belirten katılımcıların %80'i **Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması**, %20'si **Kente Göç ile Anadilin Unutulması**;

Azeri olduğunu belirten katılımcıların %100'ü **Anadilim Tehlikede Değil** yanıtlarını vermişlerdir.

ANADİLİNİZİN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ İÇİN 1. ÖNCELİK OLARAK NE YAPILMASINI ÖNERİRSİNİZ? (%)

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “**Anadilinizin Korunması ve Geliştirilmesi İçin**

1.Öncelik Olarak Ne Yapılmasını Önerirsiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre görüşmecilerin %28,4’ü **Eğitim/Öğretim Dili Olmalı**, %26,9’u **Yasal/Anayasal Güvencelere Kavuşmalı**, %21,4’ü **Resmi Dil Olarak Kabul Edilmeli**, %10,2’si **Hiçbir Şey Yapmaya Gerek Yok**, %8,2’si **Aileler Çocuklarına Anadillerini Öğretmeli**, %4,3’ü **Anadilin Gündelik Hayatın Her Alanında Kullanımı Güvenceye Kavuşturulmalı**, %0,6’sı **Farklı Anadil Nedeniyle Ayrımcılık Yapanlara Etkin Yasal İşlemler Yapılmalı** şeklinde yanıt vermiştir.

ANADİLİNİZİN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ İÇİN 1. ÖNCELİK OLARAK NE YAPILMASINI ÖNERİRSİNİZ? * CİNSİYET? (%)				
		CİNSİYET		TOPLAM
		Erkek	Kadın	
ANADİLİNİZİN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ İÇİN 1. ÖNCELİK OLARAK NE YAPILMASINI ÖNERİRSİNİZ?	Eğitim/Öğretim dili olmalı	30,40%	26,40%	28,40%
	Yasal/Anayasal güvencelere kavuşmalı	27,90%	25,90%	26,90%
	Resmi Dil olarak kabul edilmeli	21,50%	21,30%	21,40%
	Aileler çocuklarına anadillerini öğretmeli	6,60%	9,90%	8,20%
	Farklı Anadili nedeniyle ayrımcılık yapanlara etkin yasal işlemler yapılmalı	0,60%	0,60%	0,60%
	Anadilin gündelik hayatın her alanında kullanımı güvenceye kavuşturulmalı	4,10%	4,60%	4,30%
	Hiçbir şey yapmaya gerek yok	8,90%	11,40%	10,20%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

“Anadilinizin Korunması ve Geliştirilmesi İçin 1. Öncelik Olarak Ne Yapılmasını Önerirsiniz”

sorusunun “Cinsiyet” ile karşılaştırmasına baktığımızda;

Erkek olanların %30,4’ü Eğitim/Öğretim dili olmalı, %27,9’u Yasal/Anayasal güvencelere kavuşmalı, %21,5’i Resmi dil olarak kabul edilmeli, %6,6’sı Aileler çocuklarına anadillerini öğretmeli, %0,6’sı Farklı anadil nedeniyle ayrımcılık yapanlara etkin yasal işlemler yapılmalı, %4,1’i Anadilin gündelik hayatın her alanında kullanımı güvenceye kavuşturmalı, %8,9’u Hiçbir şey yapmaya gerek yok;

Kadın olanların %26,4’ü Eğitim/Öğretim dili olmalı, %25,9’u Yasal/Anayasal güvencelere kavuşmalı, %21,3’ü Resmi dil olarak kabul edilmeli, %9,9’u Aileler çocuklarına anadillerini öğretmeli, %0,6’sı Farklı anadil nedeniyle ayrımcılık yapanlara etkin yasal işlemler yapılmalı, %4,6’sı Anadilin gündelik hayatın her alanında kullanımı güvenceye kavuşturmalı, %11,4’ü Hiçbir şey yapmaya gerek yok yanıtını vermişlerdir.

ANADİLİNİZİN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ İÇİN 1. ÖNCELİK OLARAK NE YAPILMASINI ÖNERİRSİNİZ? * YAŞ ARALIĞI? (%)									
		YAŞ							TOPLAM
		18-24	25-32	33-40	41-48	49-56	57-64	65+	
ANADİLİNİZİN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ İÇİN 1. ÖNCELİK OLARAK NE YAPILMASINI ÖNERİRSİNİZ?	Eğitim/Öğretim dili olmalı	27,30%	29,50%	28,40%	31,00%	27,10%	27,00%	25,80%	28,40%
	Yasal/Anayasal güvencelere kavuşmalı	27,50%	26,30%	25,60%	26,20%	29,20%	24,80%	31,30%	26,90%
	Resmi Dil olarak kabul edilmeli	20,80%	22,70%	22,20%	21,40%	18,60%	20,60%	21,10%	21,40%
	Aileler çocuklarına anadillerini öğretmeli	7,70%	10,70%	6,00%	7,00%	5,90%	11,30%	10,90%	8,20%
	Farklı Anadili nedeniyle ayrımcılık yapanlara etkin yasal işlemler yapılmalı	0,50%	0,30%	0,90%	1,00%	0,80%			0,60%
	Anadilin gündelik hayatın her alanında kullanımı güvenceye kavuşturulmalı	5,40%	3,60%	3,20%	2,60%	3,80%	8,50%	7,80%	4,30%
	Hiçbir şey yapmaya gerek yok	10,70%	6,90%	13,60%	10,90%	14,40%	7,80%	3,10%	10,20%
TOPLAM	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	

“Anadilinizin Korunması ve Geliştirilmesi İçin 1. Öncelik Olarak Ne Yapılmasını Önerirsiniz?”

sorusunun “Yaş Aralığı” karşılaştırmasına baktığımızda;

18-24 yaş aralığındakilerin %27,3’ü Eğitim/Öğretim dili olmalı, %27,5’i Yasal/Anayasal güvencelere kavuşmalı, %2,8’i Resmi dil olarak kabul edilmeli, %7,7’si Aileler çocuklarına anadillerini öğretmeli, %0,5’i Farklı anadil nedeniyle ayrımcılık yapanlara etkin yasal işlemler yapılmalı, %5,4’ü Anadil gündelik hayatın her alanında kullanımı güvenceye kavuşturmalı, %10,7’si Hiçbir şey yapmaya gerek yok;

25-32 yaş aralığındakilerin %29,5’i Eğitim/Öğretim dili olmalı, %26,3’ü Yasal/Anayasal güvencelere kavuşmalı, %22,7’si Resmi dil olarak kabul edilmeli, %10,7’si Aileler çocuklarına anadillerini öğretmeli, %0,3’ü Farklı anadil nedeniyle ayrımcılık yapanlara etkin yasal işlemler yapılmalı, %3,6’sı Anadil gündelik hayatın her alanında kullanımı güvenceye kavuşturmalı, %6,9’u Hiçbir şey yapmaya gerek yok;

33-40 yaş aralığındakilerin %28,4’ü Eğitim/Öğretim dili olmalı, %25,6’sı Yasal/Anayasal güvencelere kavuşmalı, %22,2’si Resmi dil olarak kabul edilmeli, %6’sı Aileler çocuklarına anadillerini öğretmeli, %0,9’u Farklı anadil nedeniyle ayrımcılık yapanlara etkin yasal işlemler yapılmalı, %3,2’si Anadil gündelik hayatın her alanında kullanımı güvenceye kavuşturmalı, %13,6’sı Hiçbir şey yapmaya gerek yok;

41-48 yaş aralığındakilerin %31’i Eğitim/Öğretim dili olmalı, %26,2’si Yasal/Anayasal güvencelere kavuşmalı, %21,4’ü Resmi dil olarak kabul edilmeli, %7’si Aileler çocuklarına anadillerini öğretmeli, %1’i Farklı anadil nedeniyle ayrımcılık yapanlara etkin yasal işlemler

yapılmalı, %2,6'sı Anadil gündelik hayatın her alanında kullanımı güvenceye kavuşturmalı, %10,9'u Hiçbir şey yapmaya gerek yok;

49-56 yaş aralığındakilerin %27,1'i Eğitim/Öğretim dili olmalı, %29,2'si Yasal/Anayasal güvencelere kavuşmalı, %18,6'sı Resmi dil olarak kabul edilmeli, %5,9'u Aileler çocuklarına anadillerini, 0,8'i Farklı anadil nedeniyle ayrımcılık yapanlara etkin yasal işlemler yapılmalı, öğretmeli, %3,8'i Anadil gündelik hayatın her alanında kullanımı güvenceye kavuşturmalı, %14,4'ü Hiçbir şey yapmaya gerek yok;

57-64 yaş aralığındakilerin %27'si Eğitim/Öğretim dili olmalı, %24,8'i Yasal/Anayasal güvencelere kavuşmalı, %20,6'sı Resmi dil olarak kabul edilmeli, %11,3'ü Aileler çocuklarına anadillerini öğretmeli, %8,5'i Anadil gündelik hayatın her alanında kullanımı güvenceye kavuşturmalı, %7,8'i Hiçbir şey yapmaya gerek yok;

65 yaş ve üzeri aralığındakilerin ise %25,8'i Eğitim/Öğretim dili olmalı, %31,3'ü Yasal/Anayasal güvencelere kavuşmalı, %21,1'i Resmi dil olarak kabul edilmeli, %10,9'u Aileler çocuklarına anadillerini öğretmeli, %7,8'i Anadil gündelik hayatın her alanında kullanımı güvenceye kavuşturmalı, %3,1'i Hiçbir şey yapmaya gerek yok yanıtını vermişlerdir.

ANADİLİNİZİN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ İÇİN 1. ÖNCELİK OLARAK NE YAPILMASINI ÖNERİRSİNİZ? * HANE AYLIK GELİR (%)							
		HANE AYLIK GELİR					TOPLAM
		0-6000	6001-11400	114001-16000	16001-23000	23001+	
ANADİLİNİZİN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ İÇİN 1. ÖNCELİK OLARAK NE YAPILMASINI ÖNERİRSİNİZ?	Eğitim/Öğretim dili olmalı	26,30%	30,50%	28,90%	26,50%	27,20%	28,40%
	Yasal/Anayasal güvencelere kavuşmalı	26,90%	26,60%	25,10%	26,00%	32,50%	26,90%
	Resmi Dil olarak kabul edilmeli	23,90%	20,30%	21,60%	24,00%	17,40%	21,40%
	Aileler çocuklarına anadillerini öğretmeli	8,20%	7,40%	9,60%	8,20%	7,50%	8,20%
	Farklı Anadili nedeniyle ayrımcılık yapanlara etkin yasal işlemler yapılmalı	0,80%	0,50%	0,80%	0,50%		0,60%
	Anadilin gündelik hayatın her alanında kullanımı güvenceye kavuşturulmalı	6,90%	4,60%	3,80%	3,60%	2,60%	4,30%
	Hiçbir şey yapmaya gerek yok	6,90%	10,10%	10,20%	11,20%	12,80%	10,20%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Anadilinizin Korunması ve Geliştirilmesi İçin 1. Öncelik Olarak Ne Yapılmasını Önerirsiniz?
sorusunun Hane Aylık Gelir karşılaştırmasına baktığımızda;

0-6000 TL gelir grubunun %26,9'u Yasal/Anayasal Güvencelere Kavuşturulmalı, %26,3'ü Eğitim/Öğretim Dili Olmalı, %23,9'u Resmi Dil Olarak Kabul Edilmeli;

6001-11400 TL gelir grubunun %30,5'i Eğitim/Öğretim Dili Olmalı, %26,6'sı Yasal/Anayasal Güvencelere Kavuşturulmalı, %20,3'ü Resmi Dil Olarak Kabul Edilmeli;

11401-16000 TL gelir grubunun %28,9'u Eğitim/Öğretim Dili Olmalı, %25,1'i Yasal/Anayasal Güvencelere Kavuşturulmalı, %21,6'sı Resmi Dil Olarak Kabul Edilmeli;

16001-23000 TL gelir grubunun %26,5'i Eğitim/Öğretim Dili Olmalı, %26'sı Yasal/Anayasal Güvencelere Kavuşturulmalı, %24'ü Resmi Dil Olarak Kabul Edilmeli;

23001+ TL gelir grubunun %32,5'i Yasal/Anayasal Güvencelere Kavuşturulmalı, %27,2'si Eğitim/Öğretim Dili Olmalı, %17,4'ü Resmi Dil Olarak Kabul Edilmeli yanıtlarını vermişlerdir.

ANADİLİNİZİN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ İÇİN 1. ÖNCELİK OLARAK NE YAPILMASINI ÖNERİRSİNİZ? * KENDİNİZİ ETNİK OLARAK NASIL TANIMLARSINIZ? (%)								
		KENDİNİZİ ETNİK OLARAK NASIL TANIMLARSINIZ?						TOPLAM
		Kürt	Türk	Arap	Ermeni	Süryani	Azeri	
ANADİLİNİZİN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ İÇİN 1. ÖNCELİK OLARAK NE YAPILMASINI ÖNERİRSİNİZ?	Eğitim/Öğretim dili olmalı	31,70%		21,70%	33,30%	60,00%	26,10%	28,40%
	Yasal/Anayasal güvencelere kavuşmalı	30,20%		23,60%	33,30%	40,00%		26,90%
	Resmi Dil olarak kabul edilmeli	24,20%		17,90%	16,70%			21,40%
	Aileler çocuklarına anadillerini öğretmeli	8,60%		19,80%	16,70%			8,20%
	Farklı Anadili nedeniyle ayrımcılık yapanlara etkin yasal işlemler yapılmalı	0,70%						0,60%
	Anadilin gündelik hayatın her alanında kullanımı güvenceye kavuşturulmalı	4,70%		8,50%				4,30%
	Hiçbir şey yapmaya gerek yok	0,00%	100,00%	8,50%			73,90%	10,20%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Anadilinizin Korunması ve Geliştirilmesi İçin 1. Öncelik Olarak Ne Yapılmasını Önerirsiniz?

sorusunun **Kendinizi Etnik Olarak Nasıl Tanımlarsınız?** sorusuyla karşılaştırmasına baktığımızda;

Kürt olduğunu belirten katılımcıların %31,7'si **Eğitim/Öğretim Dili Olmalı**, %30,2'si

Yasal/Anayasal Güvencelere Kavuşmalı, %24,2'si **Resmi Dil Olarak Kabul Edilmeli**;

Türk olduğunu belirten katılımcıların %100'ü **Hiçbir Şey Yapmaya Gerek Yok**;

Arap olduğunu belirten katılımcıların %23,6'sı **Yasal/Anayasal Güvenceye Kavuşmalı**, %21,7'si

Eğitim/Öğretim Dili Olmalı, %19,8'i **Aileler Çocuklarına Anadillerini Öğretmeli**;

Ermeni olduğunu belirten katılımcıların %33,3'ü **Eğitim/Öğretim Dili Olmalı**, %33,3'ü

Yasal/Anayasal Güvenceye Kavuşmalı;

Süryani olduğunu belirten katılımcıların %60'ı **Eğitim/Öğretim Dili Olmalı**, %40'ı **Yasal/Anayasal**

Güvenceye Kavuşmalı;

Azeri olduğunu belirten katılımcıların %73,9'u **Hiçbir Şey Yapmaya Gerek Yok**, %26,1'i

Eğitim/Öğretim Dili Olmalı yanıtlarını vermişlerdir.

ANADİLİNİZİN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ İÇİN 2. ÖNCELİK OLARAK NE YAPILMASINI ÖNERİRSİNİZ? (%)

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “**Anadilinizin Korunması ve Geliştirilmesi İçin 2.Öncelik Olarak Ne Yapılmasını Önerirsiniz?**” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre görüşmecilerin %30,3’ü **Eğitim/Öğretim Dili Olmalı**, %29,6’sı **Yasal/Anayasal Güvencelere Kavuşmalı**, %15,6’sı **Resmi Dil Olarak Kabul Edilmeli**, %10,6’sı **Hiçbir Şey Yapmaya Gerek Yok**, %6,1’i **Aileler Çocuklarına Anadillerini Öğretmeli**, %5,9’u **Anadilin Gündelik Hayatın Her Alanında Kullanımı Güvenceye Kavuşturulmalı**, %1,8’i **Farklı Anadil Nedeniyle Ayrımcılık Yapanlara Etkin Yasal İşlemler Yapılmalı** şeklinde yanıt vermiştir.

